Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Simpozijum Perinatalni trendovi i socioekonomski status u Bosni i Hercegovini, Sarajevo, 20 decembar /prosinac 2008.

Šimić, Srećko; Mehmedbašić, Senad

2009

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/handle/123456789/867

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

https://bastina.anubih.ba/

AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE
АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЈЕТНОСТИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

POSEBNA IZDANJA
KNJIGA CXXII

Odjeljenje medicinskih nauka
Knjiga 35

SIMPOZIJUM

PERINATALNI TRENDOVI I SOCIOEKONOMSKI STATUS U BOSNI I HERCEGOVINI

Sarajevo, 20. decembar/prosinac 2008.

Uredili

Srećko Šimić
Senad Mehmedbašić

SARAJEVO 2009.

PERINATALNA ZBIVANJA NA GINEKOLOŠKO-AKUŠERSKOM ODJELU OPĆE BOLNICE TEŠANJ U PERIODU OD 1.1.1997. DO 31.12.2007. G.

N.Dujsić, E.Dujsić, E.Smailbegović, R.Kovač, A.Dujsić
Opća bolnica Tešanj, Ginekološko-akušersko odjeljenje

Sažetak

Retrospektivnom studijom obuhvaćena su perinatalna zbivanja na Ginekološko-akušerskom odjelu Opće bolnice u Tešnju u periodu od 1.1.1997. do 31.12.2007. godine sa osvrtom na:

- broj poroda,broj živo rođene novorođenčadi, broj prvorotki, drugorotki, trećerotki i višerotki, te prosjek godina starosti istih;
- broj trudnoća preko 37. godinE i broj amniocenteza;
- učestalost novorođenčadi sa niskom tjelesnom težinom (ispod 2500 grama);
- perinatalni mortalitet;
- procenat operativno završenih poroda (carski rez, vakum ekstrakcija,r učna pomoć, manualna liza, exploracija materišta);
- broj porodilja bez nadzora tokom trudnoće (1 pregled po dolasku na porod);
- broj spontanih i arteficijalnih abortusa.

Ključne riječi: *porod, novorođenče, prematuritet, carski rez, vakum ekstakcija, ručna pomoć, perinatalni mortalitet, spontani abortus, arteficijalni abortus.*

ANU BiH АНУ БиХ

Cilj rada

Da se istraže neki perinatalni trendovi na GAO Opće bolnice Tešanj u periodu od 1.1.1997. do 31.12.2007. godine.

Način rada

U retrospektivnoj analizi valuorizirano je u vremenskom periodu od jedanaest godina kretanje broja poroda, broja žive rođene novorođenčadi u našoj ustanovi, broja prvorotki, drugorotki, trećerotki i višerotki, te prosjek godina starosti istih.

- Broj trudnoća preko 37. godinE i broj amniocenteza.
- Učestalost novorođenčadi sa niskom tjelesnom težinom (ispod 2500 grama)
- Perinatalni mortalitet.
- Procenat operativno završenih poroda.
- Broj porodilja bez nadzora tokom trudnoće.
- Broj spontanih i arteficijalnih abortusa

Godina	Broj porođaja	Broj žive novorođenčadi
1997.	788	791
1998.	637	640
1999.	605	609
2000.	556	557
2001.	584	585
2002.	605	606
2003.	519	519
2004.	470	471
2005.	466	467
2006.	408	410
2007.	415	418
Ukupno	**6053**	**6073**

Tabela 1. *Prikaz ukupnog broja porođaja i broja žive rođene novorođenčadi*

Iz **tabele 1.** vidimo da je u periodu od 1.1.1997. do 31.12.2007. u našoj ustanovi bilo **6053** porođaja i da je rođeno **6073** žive novorođenčadi.

		Prvorotke		Drugorotke		Trećerotke		Višerotke	
Godina	Broj porođaja	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1997.	788	292	37,05	309	39,21	162	20,55	25	3,17
1998.	637	198	31,08	280	43,95	120	18,83	39	6,12
1999.	605	178	29,42	285	47,1	104	17,19	38	6,28
2000.	556	183	32,91	278	50	65	11,69	30	5,39
2001.	584	220	37,67	283	48,45	59	10,1	22	3,76
2002.	605	170	28,09	280	46,28	100	16,52	55	9,09
2003.	519	186	35,83	264	50,86	44	8,47	25	4,81
2004.	470	170	36,17	220	46,8	61	12,97	20	4,25
2005.	466	166	35,62	220	47,21	59	12,66	21	4,5
2006.	408	155	37,99	195	47,79	43	10,53	15	3,67
2007.	415	160	38,55	194	46,74	46	11,08	14	3,37
Ukupno	**6053**	**2078**	**34,33**	**2808**	**46,39**	**863**	**14,25**	**304**	**5,02**

Tabela 2. *Broj prvorotki, drugorotki, trećerotki i višerotki*

Iz tabele 2. vidimo da je od ukupnog broja porođaja (**6053**) bilo:

- **-2078 (34,33%)** prvorotki
- **-2808 (46,39%)** drugorotki
- **-863 (14,25%)** trećerotki
- **-304 (5,02%)** višerotki

	Prvorotke		Drugorotke		Trećerotke		Višerotke	
Godina	Broj	% starosti	Broj	% starosti	Broj	% starosti	Broj	% starosti
1997.	292	22,57	309	26,52	162	29,18	25	34,32
1998.	198	22,91	280	26,09	120	31,18	39	32
1999.	178	24,57	285	26,92	104	27,64	38	32,07
2000.	183	23,78	278	26,78	65	33,66	30	34,4
2001.	220	24,68	283	27,11	59	32,18	22	35,4
2002.	170	21,63	280	26,75	100	29,82	55	33,46
2003.	186	23,01	264	27,48	44	30,08	25	34,72
2004.	170	23,46	220	27,92	61	32,28	20	34,62
2005.	166	22,74	220	27,82	59	30,05	21	33,75
2006.	155	23,16	195	28,07	43	31,03	15	32,84
2007.	160	22,95	194	27,53	46	30,91	14	32,46
Ukupno	2078	23,25	2808	27,14	863	30,71	304	33,75

Tabela 3. *Prosjek starosti prvorotki, drugorotki, trećerotki i višerotki*

Iz **tabele 3.** vidimo da je u odnosu na starosnu strukturu i paritet :

- prosjek starosti prvorotki **23,25** god.
- prosjek starosti drugorotki **27,14** god.
- prosjek starosti trećerotki **30,71** god.
- prosjek starosti višerotki **33,75** god.

ANU BiH АНУ БиХ

		Trudnice preko 37 godina		
Godina	Broj porođaja	Broj	%	Amniocenteza
1997.	788	27	3,42	1
1998.	637	21	3,29	0
1999.	605	38	6,28	2
2000.	556	21	3,77	0
2001.	584	26	4,45	0
2002.	605	32	5,28	0
2003.	519	36	6,93	4
2004.	470	30	6,38	1
2005.	466	29	6,22	2
2006.	408	26	6,37	1
2007.	415	26	6,26	1
Ukupno	6053	312	5,15	11

Tabela 4. *Broj trudnica preko 37 godina starosti i broj urađenih amniocenteza kod njih*

Iz **tabele 4.** vidimo da je u ovom periodu bilo **312** odnosno **5,15%** trudnica preko 37 godina starosti, kod kojih je urađeno **11 (3,52%)** nama poznatih amniocenteza.

		Novorođenčad sa tt ispod 2500 grama	
Godina	Broj porođaja	Broj	%
1997.	788	11	1,39
1998.	637	5	0,78
1999.	605	10	1,65
2000.	556	13	2,35
2001.	584	9	1,54
2002.	605	7	1,15
2003.	519	12	2,31
2004.	470	12	2,55
2005.	466	11	2,36
2006.	408	12	2,94
2007.	415	12	2,89
Ukupno	6053	114	1,88

Tabela 5. *Učestalost novorođenčadi sa niskom tjelesnom težinom ispod 2500 grama*

Iz **tabele 5.** vidimo da je od ukupnog broja poroda **6053,** prijevremenih bilo **114 (1,88%)** s obzirom da se oslanjamo na Kantonalnu bolnicu Zenica i njihovu GAK, a u posljednje vrijeme i na GAK Sarajevo, primjena principa - **<transport in utero>**

		Perinatalni mortalitet	
Godina	Broj porođaja	Broj	%
1997.	788	1	0,12
1998.	637	1	0,15
1999.	605	4	0,65
2000.	556	5	0,89
2001.	584	0	0
2002.	605	0	0
2003.	519	1	0,19
2004.	470	1	0,21
2005.	466	1	0,21
2006.	408	0	0
2007.	415	1	0,24
Ukupno	6053	15	0,24

Tabela 6. *Perinatalni mortalitet*

Iz **tabele 6.** vidimo da SMO od ukupnog broja poroda imali **15 (0,24%)** mrtvorođene novorođenčadi

- **5** foetus mortus in utero – extrahospitalis
- 8 niske tjelesne težine ispod 1500 grama (2 sa multiplim malformacijama)
- **2** donesena novorođenčeta (1 ruptura uteri subpartum-drugorotka, 1 status eclampticus)

АНУ БиХ АНУ БиХ

		Sectio Caesarea		Vacum extractio		Ručna pomoć (Bracht)		Manualna liza i exp. materišta	
Godina	Br.porođaja	Broj	%	Broj	%	Broj	%	Broj	%
1997.	788	37	4,69	11	1,39	12	1,52	43	5,45
1998.	637	21	3,29	8	1,25	8	1,41	43	6,75
1999.	605	39	6,44	10	1,65	9	1,81	31	5,12
2000.	556	21	3,77	10	1,71	9	1,97	24	4,31
2001.	584	43	7,36	10	1,71	9	1,71	22	3,76
2002.	605	62	10,24	10	1,65	7	1,15	35	5,78
2003.	519	56	10,78	8	1,54	9	1,73	30	5,78
2004.	470	38	8,08	8	1,70	8	1,7	29	6,17
2005.	466	46	9,87	9	1,93	7	1,5	34	7,29
2006.	408	37	9,06	7	1,71	7	1,71	19	4,65
2007.	415	40	9,63	8	1,92	9	2,16	21	5,06
Ukupno	6053	440	7,26	99	1,63	94	1,55	331	5,46

Tabela 7. *Procenat operativno završenih poroda (S.C.; VE; ručna pomoć,mannualna liza i exploracija materišta)*

Iz **tabele 7.** vidimo da je od ukupnog broja poroda bilo :

- Sectio Caesarea **440 (7,26%)**
- Vakum extractio **99 (1,63%)**
- Ručna pomoć (Bracht) **94 (1,55%)**
- Manualna liza i exploracija materišta **331 (5,46%)**
- Operativno završenih poroda bilo je **964 (15,92%)**

ANU BiH АНУ БиХ

		Porodilje bez nadzora	
Godina	Broj porođaja	Broj	%
1997.	788	82	10,4
1998.	637	61	9,57
1999.	605	59	9,75
2000.	556	52	9,35
2001.	584	53	9,07
2002.	605	59	9,75
2003.	519	51	9,82
2004.	470	43	9,14
2005.	466	44	9,44
2006.	408	40	9,8
2007.	415	42	10,12
Ukupno	6053	586	9,68

Tabela 8. *Prikaz porodilja bez nadzora tokom trudnoće*

Iz **tabele 8.** vidimo da je od ukupnog broja poroda **6053, 586 (9,68%)** porodilja bilo bez nadzora tokom trudnoće

Godina	Spontani abortusi	Arteficijalni abortusi
1997.	137	110
1998.	199	96
1999.	215	114
2000.	264	48
2001.	219	58
2002.	236	31
2003.	109	91
2004.	86	114
2005.	92	94
2006.	102	37
2007.	99	39
Ukupno	1758	832

Tabela 9. *Broj spontanih i arteficijalnih abortusa*

Iz **tabele 9.** vidimo da je bilo **1758** spontanih abortusa, a **832** arteficijalnih abortusa. Treba napomenuti da su to podaci iz naše ustanove,da nemamo podataka iz DZ Tešanj, DZ Maglaj, DZ Usora, Poliklinike Doboj Jug, Poliklinike Medicus i Poliklinike Medial.

Zaključak

Iz svega prezentiranoga zapažamo da se usljed dobre antenatalne zaštite, redovnih pregleda trudnica, radanja u zdravstvenim ustanovama došlo do sniženja perinatalnog mortaliteta ali i samog ranog neonatalnog morbiditeta.Takoder, primjena amnioskopije, kardiotokografije, PH-metrije i amniocenteze,t e ultrazvučne dijagnostike rezultira boljim uspjesima perinatologije. Sa bitnom napomenom da sve više „vjerujemo" dijagnostičkim uređajima i laboratorijskim nalazima, a u strahu od mogućih i nemogućih opstetričkih komplikacija i posljedičnih kazni, sve manje se uzdamo u svoje znanje,i skustvo, vještinu i sposobnost kliničkog promišljanja i rada. Pretvaramo se u „opstetričke hirurge" koji sve rješavaju skalpelom.
Porod živog i zdravog ploda je izazov i rizik savremenog akušerstva. Odluka o načinu završetka porodaja proizilazi iz individualnog praćenja trudnoće, antenatalnog stanja ploda, gestacijske starosti,t jelesne težine ploda i VJEŠTINE AKUŠERA.
Vjerujemo da to nisu konačni dometi naše perinatologije i da ćemo rezultate dodatno popravljati, ali pod uslovom da zažive odluke o strateški važnim državnim mjerama koje podrazumIjevaju **organizaciju perinatološke službe na regionalnom principu** tzv. rgionalizaciju; **kategorizaciju bolnica** odnosno zdravstvenih ustanova (educirani stručnjaci, oprema, finansiranje prema obimu i kvalitetu rada) i potpunu **informatizaciju** cjelokupnog sistema perinatalne zaštite (praćenje stručnog rada i rezultata sa mogućnostima korekcije).
Ovo bi bili i zaključci rada, ali i prijedlozi za nove trendove u Perinatologiji koji bi trebali zaživjeti na prostorima Bosne i Hercegovine.